

Aproape toți cei care cunosc Sighetul Marmăției au auzit de strada „Silvestru Vodă”, numai că acest nume nu apare în nici un document sau lucrare științifică, cu excepția paginilor scrise, sau inspirate, de Alexandru Filipașcu. În realitate, personajul istoric s-a numit Codrea Vodă...

De unde, însă, a apărut acest Silvestru și cine a fost el de fapt?

Totul a pornit de la Alexandru Filipașcu, care scrie următoarele: „...*Maramureșul era împărțit în două Voievodate, Inferior și Superior, care se hotărâneau la confluența Izei cu Tisa. Reședința Voievodatului de Jos era la Sarasău și avea ca titular pe Solovăstru, pomenit la 1345... Centrul Voievodatului de Sus era Cuhea, unde rezida Voievodul Ștefan, amintit în 1326*” („Istoria Maramureșului”, 1940, pag. 36-37).

În realitate, nu există nici o dovadă referitoare la existența a două voievodate împărțind Țara Maramureșului (o ficțiune, fără suport documentar ori corespondent prin alte părți).

Înainte de a aborda problema lui Solovăstru-Silvestru, observăm că și celălalt voievod despre care vorbește Filipașcu, „Ștefan de Cuhea”, este identificat greșit. Magistrul Ștefan din anul 1326 nu a fost niciodată voievod al Maramureșului, ci comite al ținutului respectiv, el fiind însă fiu al fostului voievod al Transilvaniei, Nicolae Pok! Pentru edificare, iată textul original: „magister Stephanus, filius Nicolai quondam vaivode comes de Maramorisio” (v. Zimmermann-Werner, „Urkundenbuch”, vol. I, 1892, pag. 407).

Cât despre legătura acestuia cu Cuhea, trebuie știut că numele așezării nu este menționat în nici un act din 1326, satul fiind pomenit într-un context total diferit abia în anul 1353 (v. Ioan Mihalyi de Apșa – „Diplome maramureșene”, 1900, pag. 30). Așadar, Filipașcu l-a confundat pe maghiarul Ștefan Pok din 1326, cu românul Ștefan, fiul lui Iuga și voievod al Maramureșului undeva între anii 1351-1360 și care ar putut fi ori din Cuhea, ori din Săliștea de Sus.

Silvestru, adică Codrea

Voievodul „Solovăstru” de Sarasău, apare într-un document din anul 1345 cu numele de „Erdeu Woyvode” sau „Erdew” (Mihalyi, pag. 20), el fiind din nou amintit la 1429 ca „Erdeo Vajvodae” (ibidem, pag. 277).

Care este etimologia acestui antroponim? „Erdeu” provine din maghiarul „erdő” care înseamnă „pădure”, „codru”. De aici se trage și termenul „Erdély” (Ardeal), corespondentul românesc al acestui nume fiind „Codrea”, de la „codru”, nume purtat până azi de către urmașii voievodului de Sarasău, răspândiți în satele Berbești, Sarasău, Iapa, Săpânța, Giulești etc. La fel îi găsim, prin alte sate, pe urmașii celorlalți voievozi, din familiile Iuga, Oprea, Sas sau Dragoș.

În schimb, nicăieri, nici urmă de Solovăstru... Motivația constă în faptul că, „traducând” numele „Erdeu” într-o manieră aparte, Filipașcu l-a botezat pe acesta atât sub forma autohtonă arhaizată de „Solovăstru”, cât și sub cea latinizată forțat, de „Silvestru” (în „Le Maramureș”, 1944, pag. 10, sau în „Voievodatul Maramureșului”, 1945, pag. 12).

În acest context, în anii 1930, pe vremea când Alexandru Filipașcu era primar al Sighetului, a fost deschisă o nouă stradă între zona Bujurgău (azi cartierul Cuza Vodă) și parcul Grădina Morii de pe malul Izei. La propunerea istoricului, numele atribuit acesteia a fost „Silvestru Vodă”. Apoi, în comunism, strada a fost rebotezată „Pionierilor”, ca astăzi s-ajungă să se numească „Eroilor”.

Astfel, în limbajul curent sighetean a intrat până azi numele unui voievod care nu a existat niciodată, „Silvestru Vodă” și care s-a numit, de fapt, Codrea Vodă...

Pentru conformitate, **lista voievozilor maramureșeni** cunoscuți și acceptați azi, este următoarea: Codrea (cca 1320-1330), Bogdan (înainte de 1343), Oprea, fiul lui Codrea (1345), Ioan, fiul lui Iuga (1349-1355), Ștefan, fiul lui Iuga (1351-1360), Drag, fiul lui Sas (1387?-1400?) și Balc, fiul lui Sas (1365-1402) (Radu Popa – „Țara Maramureșului”, 1970, pag. 201, cu modificările noastre).

Iar pe tabelul prezumtivilor voievozi, inexistenți, exercitându-și funcția prin alte părți sau documentați insuficient, se înșiruie Nicolae Pok (1303), Ștefan Pok (1326), Crăciun de Bilca (1343), Dragoș de Bedeu (cca 1345), Stanislau de Laz (1363) și Dumitru, fiul lui Balc (1404).

AUTOR ©Teofil Ivanciuc, august 2015

FOTO Presupuși voievozi maramureșeni călări, purtând coroane pe cap și spade scoase din teacă. Fragment din ancadramentul ușii de intrare a Casei Buftea de Cuhea (datat 1799), aflată azi la Muzeul Satului din Sighet.

SURSA: [Teofil Ivanciuc Blog](#)